

6. Järjestelytoimisto

Kaupunginhallituksen työtehtötoimiston toimittua jo v:sta 1948 tilapäisen henkilökunnan varassa päätti kaupunginvaltuusto toukokuun 30 p:nä perustaa heinäkuun 1 p:stä lähtien kaupunginkanslian yhteyteen kaupunginhallituksen järjestelytoimiston ja siihen 5 vakinaista virkaa. Samalla valtuusto vahvisti järjestelytoimistolle johtosäännön. Johtosäännön mukaan toimiston tehtäväksi määrättiin suunnitella ja yhdessä asianomaisen viraston kanssa suorittaa organisaatio- ja työntutkimuksia virastojen ja laitosten toiminnan rationalisoimiseksi sekä avustaa niitä rationalisoimissuunnitelmien toimeenpanossa; valvoa, että kaupungin virastojen ja laitosten työn järjestelyssä otettaisiin huomioon myös niitä käyttävän yleisön mukavuus ja ajansäästö, tarkastaa hyväksytyjen rationalisoimissuunnitelmien toimeenpanoa, ryhtyä toimenpiteisiin toimialalla havaittujen epäkohtien korjaamiseksi, seurata kehitystä kunnallishallinnon alalla sekä tällä alalla kysymykseen tulevaa rationalisoimis- ja organisoimistoimintaa kotimaassa ja ulkomailla, huolehtia kaupungin virastojen ja laitosten edustajille järjestettävästä rationalisoimiskoulutuksesta, suorittaa kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten järjestettävästä aloitetoiminnasta aiheutuvat käytännölliset toimenpiteet, antaa kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajille lausuntoja ja selvityksiä perustettavaksi ehdotettujen uusien virkojen tarpeellisuudesta ja yleensä työvoimatarvetta tai virastojen ja laitosten työoloja koskevista ynnä muista sen toimialaan kuuluvista kysymyksistä, sekä antaa vuosittain ennen huhtikuun 15 päivää kaupunginhallitukselle kertomus toimiston edellisen vuoden toiminnasta.

Toimiston vakinaisiin virkoihin kaupunginhallitus elokuun 23 p:nä valitsi seuraavat vastaavissa tehtävissä aikaisemmin tilapäisinä palvelleet henkilöt: toimistopäälliköksi kauppatieteitten maisteri, THT R. Oksasen, työntutkimusinsinööriksi diplomi-insinööri A. Salon, toimistotyöntutkijoiksi kapteeniluutnantti evp. F. Kaltamon ja kapteeni evp. A. Vuoriston sekä toimistoapulaiseksi neiti U. Anttilan.

Lisääntyneen työmäärän takia otettiin toimiston palvelukseen huhtikuun 15 p:stä lähtien tilapäisiksi työntutkijoiksi teknikko R. Hovi ja sosionomi K. Nordman.

Uutena tehtävänä järjestelytoimisto veloitettiin kaupunginhallituksen heinäkuun 12 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti toimimaan kaupungin puolesta yhdyselimenä tapaturmantorjunta-asioissa kaupungin laitosten ja Tapaturmantorjuntayhdistyksen välillä. Talousarvion laatimista varten velvoitti kaupunginhallitus ensimmäistä kertaa kertomusvuonna järjestelytoimiston antamaan lausunnot kaupungin kaikkien virastojen ja laitosten ehdotuksista tilapäiseksi työvoimaksi v:ksi 1952. Tämä lisäsi annettujen lausuntojen lukumäärän n. kaksinkertaiseksi edellisestä vuodesta. Kun toimiston suoritettavaksi annettiin lisäksi vuoden aikana useita uusia laajoja rationalisoimistutkimuksia, jäivät monet tutkimukset odottamaan vuoroaan. Toimiston toimesta järjestetty rationalisoimiskoulutus oli vuoden aikana tavallista vilkkaampaa. Uutuutena on vielä mainittava toimiston vuoden alusta lähtien julkaisema tiedoituslehti.

Työtehoneuvottelukunta. Järjestelytoimistolle hyväksytyn johtosäännön mukaisesti periaatteellista laatua olevien tai muuten tärkeiden työtehokysymysten käsittelyä varten kaupunginhallitus asetti työtehoneuvottelukunnan, johon kuului kaksitoista jäsentä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi kaupunginjohtaja ja jäsenenä apulaiskaupunginjohtajat, kaupunginsihteeri, kaupunginrevisori ja viisi kaupunginhallituksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa, lähinnä työtehokysymyksiin perehtynyttä jäsentä, jotka eivät olleet kaupungin palveluksessa. Neuvottelukunnassa käsiteltävät asiat valmisteli ja sen sihteerinä toimi järjestelytoimiston päällikkö.

Työtehoneuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa, jolloin käsiteltiin työhotoimiston v:n 1950 toimintakertomusta, rationalisoimiskoulutuksen järjestämistä kaupungin virastojen ja laitosten edustajille v:n 1951 aikana, toimenpiteitä kaupungin laitoksia koskevan tiedonantopalvelun tehostamiseksi nimenomaan kaupungin virastoja ja laitoksia käyttävää yleisöä varten, kaupungin suurten laitosten sisäisen koulutustoiminnan järjestämistä ja johtamistaidollisten neuvottelutilaisuuksien järjestämistä kaupungin virastojen ja laitosten johtajille.

Ennen v. 1951 aloitettujen rationalisoimistutkimusten jatkaminen ja toteuttaminen:

Teollisuuslaitoksissa aloitti v. 1948 suoritettujen rationalisoimistutkimusten ja kaupunginvaltuuston niiden perusteella tekemien päätösten mukaisesti tammikuun 1 päivä lähtien toimintansa vesi-, kaasu- ja sähkölaitoksen yhteinen kassa- ja tilivirasto sähkölaitoksen alaisena. Saman rationalisointisuunnitelman mukaisesti sai sähkölaitos jo v. 1948 tilatut reikäkorttikoneet, ja yksityiskohtaiset suunnitelmat ja valmistelut koneiden käyttäntöön ottoa varten edistyivät niin pitkälle, että niitä käytettiin osittain jo hyväksi eräissä edellä mainituissa kassa- ja tiliviraston töissä. V:n 1952 alusta oli tarkoituksena suorittaa teollisuuslaitosten palkkakirjanpito reikäkorttikoneilla ja sen jälkeen laajentaa koneiden käyttö vesi-, kaasu- ja sähkölaskutukseen.

Rahatoimistosta jo v. 1949 valmistuneen rationalisoimistutkimuksen ehdotuksista ei kaupunginhallitus tehnyt vielä päätöstä. Eräiltä osilta tehtiin kuitenkin rahatoimistossa ja kiinteistölautakunnassa valmisteluja ko. ehdotusten toteuttamista varten. Järjestelytoimiston rahatoimistoon esittämistä rakenteellisista muutoksista varattiin vain rahatoimiston valaisuolo-olosuhteiden parantamisen osalta rahat v:n 1952 talousarvioon.

Rakennustoimistossa toteutettiin järjestelytoimiston aikaisempiin rationalisoimistutkimuksiin sisältyvä ehdotus rakennustoimiston sisäisen varastotilaus- ja laskutusjärjestelmän uudelleen järjestämiseksi, joka perustui mm. läpikirjoituksen käyttäntöönottoon Rata-laitteiden avulla.

V. 1949 valmistuneesta vertailevasta tutkimuksesta, joka koski kaupungin omien kuorma-autojen, työsuhteissa olevien autoilijoiden ja laskun mukaan ajavien edullisuutta kaupungin ajoissa, kaupunginhallitus teki helmikuun 1 p:nä päätöksen, jonka mukaan järjestelytoimiston ehdotuksen mukaisesti laitoksia kehoitettiin vastaisuudessa pidättymään uusien työsuhteiden tekemisestä omaa autoaan ajavien autoilijoiden kanssa sekä pyytämään tarjouksia kuljetustehtävistä, jotka voitaisiin luovuttaa ulkopuolisille. Samalla kaupunginhallitus velvoitti järjestelytoimiston laatimaan suunnitelman kaupungin suoritettavien autokuljetusten järjestämisestä sekä yhteistoiminnassa laitosten kanssa kehittämään autokuljetuksia koskevaa kustannustarkkailua.

Tutkimus kaupungin irtaimistoluetteloiden laadinnasta valmistui lopullisesti kesäkuun 20 p:nä. Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen syyskuun 27 p:nä ja määräsi uuden järjestelmän otettavaksi käyttäntöön virastoissa ja laitoksissa v:n 1952 alusta.

Huoltoviraston tutkimuksia jatkettiin suorittamalla täydellinen työntutkimus alkoholisti- ja irtolaiskansliassa, rekisterikansliassa, huoltokansliassa, kodinhoitotoimistossa ja huoltoviraston vahtimestarien työstä. Viimeksi mainitun tutkimuksen tulokset toteutettiin käytännössä ja kodinhoitokansliaa koskevat ehdotukset olivat valmiina toteuttamista varten. Muilta osilta oli ehdotukset suunniteltu valmistuviksi alkuvuodesta 1952. Huoltolaitosten kirjanpito- ja tilitysjärjestelmän uudistamiseksi suoritettiin valmistavia kokeiluja Tervalammen työlaitoksessa.

Lastensuojeluvirastossa suoritettiin täydellinen työntutkimus. Työmenetelmiä ja lomakeuudistuksia koskevat ehdotukset olivat aviottomien lasten huoltotoimiston, suojelukasvatustoimiston ja turvattomien lasten huoltotoimiston osalta osittain toteutettavina, osittain ac. toimistojen harkittavina. Aitiys-

avustus- ja perhelisätoimistoa sekä työhuoltotoimistoa koskevat ehdotukset olivat edelleen kehittäelyvaiheessa. Edellä mainittujen uudistusten lisäksi käsitettiin v:n 1952 alussa valmistuvaksi aiottu kirjallinen selostus myös ehdotuksia huoneistojärjestelyiksi sekä työolosuhteiden ja yleisönpalvelun parantamiseksi.

Painatus- ja hankintatoimiston toimistotöiden tutkimus valmistui helmikuun 2 p:nä. Tätä samoin kuin saman toimiston konttorikoneiden korjaustoiminnan kannattavuutta, valojäljennöslaitoksen tarpeellisuutta ja toimistossa suoritettavaa virastojen ja laitosten puhelinasioiden hoitoa koskevia tutkimuksia käsiteltiin kaupunginhallituksen asettamassa hankintakomiteassa. Osa ehdotuksista toteutettiin jo kertomusvuonna.

Tutkimus kaupungin laitoksia koskevan tiedonantopalvelun tehostamiseksi nimenomaan kaupungin laitoksia käyttävää yleisöä varten johti siihen, että marraskuun 15 p:nä kaupunginhallitus määräsi kaupunginkanslian kirjaamon suorittamaan puhelimitse mainittua tehtävää. Samaa tarkoitusta varten valmistettiin järjestelytoimistossa virastoilta ja laitoksilta saatujen tietojen pohjalla hakemisto kaikista kaupungin eri virastojen ja laitosten hoitamista asioista.

Kaupungin autojen käytön tehostamiseen tähtäävistä tutkimuksista suoritettiin perustutkimukset rakennustoimiston varasto-osaston ja talorakennusosaston korjauspuolen sekä sairaaloiden ja osittain elintarvikekeskuksen (kesäkauden) autokuljetuksista. Tutkimuksissa todettiin mm., että osa kuljetuskapasiteetista jäi käyttämättä. Kiireellisempien tutkimusten ja tutkimustyövoiman vähyyden vuoksi lykättiin muut kuljetustutkimukset ja kokonaisuunnitelman laatiminen tuonemmaksi. Järjestelytoimiston ehdotuksesta otettiin yhtenäinen ajokirja käytäntöön kertomusvuoden alusta kaikissa kaupungin virastojen ja laitosten autoissa.

Kertomusvuonna aloitettiin seuraavat tutkimukset:

Siivoustyö. Kesäkuun 28 p:nä suoritettiin perusteelliset siivoustyötä koskevat työntutkimukset useissa eri virastoissa ja kansakouluissa. Tutkimusten perusteella ehdotettiin siivoojain palkkaus laskettavaksi siivotun pinta-alan mukaisesti. Siivoustyö ryhmiteltiin siivouskohteiden laadun mukaan kuuteen ryhmään virastotaloissa ja kansakouluissa, minkä lisäksi otettiin huomioon eräät työhön vaikuttavat tekijät. Ko. palkkausperusteet koskivat n. 400 siivoojaa. Kaupunginhallitus hyväksyi marraskuun 8 p:nä periaatteessa ehdotuksen.

Kaupungin kaikkien huoneustojen siivousalojen mittaus ja luokitus liittyi jatkona edelliseen tutkimukseen. Vaikka tämä tehtävä ei sinänsä kuuluisi järjestelytoimistolle, otettiin se kuitenkin suoritettavaksi, jotta siivoojien palkkaus mahdollisimman nopeasti saataisiin yhtenäiselle pohjalle. Tehtävää varten sai järjestelytoimisto tilapäisesti käyttöönsä yhden työntutkijan rakennustoimistosta sekä yhden vahtimestarin huoltovirastosta. Mittaus, jonka arvioitiin kestävän n. 3 kuukautta, jatkui v:n 1952 puolelle.

Palolaitos. Palolaitoksen toimistoa koskeva työntutkimus valmistui toukokuun 4 p:nä, ja sen johdosta tehdyt ehdotukset toteutettiin jo pääosaltaan. Palokunnan organisaatiota, koulutus-, huolto- ja korjaustoimintaa sekä varastojen hoitoa koskeva tutkimus suoritettiin suurimmaksi osaksi vuoden vaihteeseen mennessä sekä eräiltä osilta jo toteutettiin.

Maistraatissa suoritettiin työntutkimuksia ja tehtiin ehdotukset maistraatin pitämien kauppa- ja yhdistysrekisterin, Helsingin kaupungin paikallisluetteloiden sekä kirjaamisenettelyn uudelleen järjestämiseksi. Lisäksi tutkimukset koskivat mm. arkistoa ja haastemiesten toimintaa.

Tutkimus kansakoulujen palkkakirjanpidon yksinkertaistamiseksi johti palkkakirjanpidon muuttamiseen läpikirjoitusmenetelmään perustuvaksi, samalla kun palkkojen maksu järjestettiin tapahtuvaksi pääasiallisesti pankkien välityksellä v:n 1952 alusta lukien.

Tutkimus kaupungin tilapäisen viranhaltijakunnan virkojen vakinaistamisen tarpeellisuudesta. Tehtävä liittyi kaupunginvaltuustossa tehtyyn aloitteeseen. Järjestelytoimiston ehdotus jätettiin kaupunginhallitukselle kesäkuun 27 p:nä. Koska palkkalautakunta ei ollut antanut lausuntoaan asiasta, ei kaupunginhallitukseen ollut kertomusvuonna käsiteltyä asiaa.

Lastentarhain kansliassa suoritettavien töiden tutkimus oli v:n 1951/52 vaihteessa vielä alkunasteella.

Pienempiä työntutkimuksia suoritettiin mm. seuraavasti: tutkimus kaupunginmuseon vahtimestarin työmäärästä toukokuun 24 p:nä, tutkimus ruoanjakajien työn järjestelystä Eläintarhan ja Töölön kansakouluissa lokakuun 8 p:nä ja tutkimus siivoustöiden järjestelystä kaupunginkirjastossa lokakuun 15 p:nä.

Odottamaan jääneet laajahkot työntutkimukset koskivat terveydenhoitolautakunnan alaisten elinten organisaatiota ja työtä, Kivelän sairaalan hoito-osastoja, teurastamoa ja elintarvikekeskusta.

Lausunnot. Omaksutun käytännön mukaisesti pyysi kaupunginhallitus, muutamissa tapauksissa joku muu kaupungin viranomainen, toimistolta lausuntoja. Lausuntopyyntö koskivat etupäässä kaupungin virastojen työvoimatarpeen toteutamisesta, uusien virkojen perustamisesta tai jonkin muun taloudellisia laskelmia vaativan kysymyksen selvittelyä. Yhteensä annettiin 109 edellä mainittua kaltaista kirjallista lausuntoa (v. 1949 32 ja v. 1950 58). Näistä koski 48 lausuntoa v:n 1952 talousarviota varten ehdotettua tp. henkilökuntaa. Eräät lausunnot vaativat melko laajoja tutkimuksia. Näiden lausuntojen perusteella voitiin luopua yhteensä 47 viranhaltijan palkkaamisesta, joita virastot ja laitokset olivat ehdottaneet.

Aloitetoiminta. Aloitteita jätettiin järjestelytoimistoon vuoden kuluessa yhteensä 170. Aloitetoimikunnissa käsiteltiin samana aikana loppuun 175 aloitetta, joista osa oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä. Käsitellyistä aloitteista palkittiin 51 eli n. 29 %. Palkkioiden yhteismäärä oli 132 500 mk ja niiden suuruus vaihteli 10 000 mk:sta 500 mk:aan palkkion keskimääräisen suuruuden ollessa 2 650 mk. Aloitteiden keskimääräistä käsittelyaikaa ei toimiston ponnisteluista huolimatta saatu 56 päivää lyhyemmäksi. 20 aloitteen käsittely siirrettiin v:een 1952. Loppuun käsitellyt aloitteet jakaantuivat aiheittain ja aloitetoimikunnittain seuraavasti:

Aiheet:	Käsiteltyjä aloitteita		Palkittuja aloitteita	
	Kaikki	%	Kaikki	%
Teknilliseen alaan kuuluvat	120	68	42	35
Konttoritekniilliseen alaan kuuluvat	21	12	6	29
Hallinnolliseen alaan kuuluvat....	17	10	1	6
Sosiaaliseen alaan kuuluvat	17	10	2	12
Yhteensä	175	100	51	29
Aloitetoimikunta:				
I, teollisuuslaitosten	17	10	6	35
II, liikennelaitoksen	20	12	10	50
III, rakennustoimiston, satamala-	69	39	19	27
toksen ja kiinteistötoimiston	69	39	16	23
IV, muiden virastojen ja laitosten	69	39	16	23
Yhteensä	175	100	51	29

Käsitellyistä asioista oli viranhaltijain tekemiä 101 ja työntekijäin tekemiä 74. Edellisistä palkittiin 26 ja jälkimmäisistä 25.

Aloitetoimikuntien kokouksia oli vuoden aikana kaikkiaan 31 ja pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku 234 jakaantuen eri toimikuntien kesken seuraavasti: I 4 kokousta ja 23 §, II 5 kokousta ja 29 §, III 13 kokousta ja 96 § sekä IV 9 kokousta ja 86 §.

Koulutustoiminta. Vuoden aikana järjestettiin järjestelytoimiston toimesta seuraavaa koulutustoimintaa virastojen ja laitosten edustajille:

18 tunnin luentosarja virastojen ja laitosten kamreereille ja taloudenhoitajille maaliskuun 1 p:n ja 16 p:n välisenä aikana. Luentosarjaan, joka järjestettiin yhteistoiminnassa raha- ja revisiotoimistojen kanssa osallistui n. 60 henkilöä. Luennoilla käsiteltiin v:n 1951 alusta voimaan tulleen uuden tilisäännön virastoille asettamia tehtäviä sekä eräitä muita ko. henkilöiden toimintapiiriin kuuluvia kysymyksiä.

16 tunnin rationalisointikurssi kaupungin laitosten insinööreille huhtikuun 2 p:n ja 18 p:n välisenä aikana. Kurssilla, joihin osallistui n. 30 insinööriä, käsiteltiin organisoimis-, työntutkimus- ja standardisoimistoiminnan sekä tapaturmantorjunnan yleisiä periaatteita.

20 tunnin varastonhoitokurssit varasto esimiehiä varten toukokuun 7 p:n ja 18 p:n välisenä aikana. Kurssilla käytiin läpi varastojen hoidossa, järjeste-

lyssä ja varastokirjanpidossa kysymykseen tulevia asioita sekä tutustuttiin kahteen hyvin järjestettyyn suurvarastoon. Osanottajien lukumäärä oli 25.

21 tunnin konttoriteknilliset kurssit toimistoiesimiehille lokakuun 9 p:n ja 19 p:n välisenä aikana. Kurssien ohjelmaan sisältyi mm. selostus konttorin työntutkimuksesta, rekisteröimismenetelmistä ja -välineistä, konttorikoneista ja -välineistä sekä lomakesuunnittelusta ja lomakkeiden käytön rationalisoinnista sekä lisäksi tutustumiskäynti konttoriteknilliseen näyttelyyn. Vielä läpikäytiin työyksinkertaistaminen pienissä ryhmissä TWI (Training Within Industry)-ohjelman mukaisesti. Osanottajia oli kurssilla 35.

23 tunnin rationalisointikurssit työnjohtajille lokakuun 22 p:n ja marraskuun 2 p:n välisenä aikana. Kurssilla käytiin läpi periaatteissa samoja asioita kuin edellä mainituilla insinöörien kurssilla, sovellettuna työnjohtajia varten. Lisäksi käytiin pienemmissä ryhmissä läpi 6 tunnin työyksinkertaistamisohjelma ns. TWI-ohjelman mukaisesti. Osanottajia kurssilla oli 35.

TWI-informatio liikennelaitoksen ylimmälle johdolle. Kiinnittääkseen huomiota kaupungin suurten laitosten sisäisen koulutustoiminnan tarpeellisuuteen järjestettiin liikennelaitoksen ylimmälle johdolle, 11 henkilölle, 2 tunnin ns. TWI-informatio lokakuun 25 p:n ja 31 p:n välisenä aikana neljänä päivänä, jonka piti rationalisointitoimintamiinimi Rastorin asiantuntija insinööri Regnér. Liikennelaitoksen johto ei kertomusvuoden loppuun mennessä tehnyt vielä päätöstä siitä, tuleeko informatio antamaan aihetta toimenpiteisiin laitoksen puolesta.

Johtamistaidollinen neuvottelutilaisuus järjestettiin marraskuun 30 p:nä virastojen ja laitosten johtaville virkamiehille, yhteensä 65 henkilölle. Siinä Teollisuuden työnjohto-opiston rehtori A. Rautavaara piti alustuksen aiheesta: Johtajakoulutuksen psykologinen sektori. Kaupunginjohtajan puheenjohtolla tapahtuneessa keskustelussa todettiin johtamistaidollisen koulutuksen järjestämisen tarpeellisuus kaupungin johtavia virkamiehiä varten sopivassa muodossa.

Järjestelytoimiston oman henkilöstön jatkokoulutuksesta huolehdittiin järjestämällä ajoittain toimiston sisäisiä koulutus- ja neuvottelutilaisuuksia. Samassa tarkoituksessa toimiston tutkimushenkilökunta osallistui Työntutkijain killan järjestämiin esitelmätilaisuuksiin ja tutustumisretkeilyihin. Järjestelytoimiston päällikkö osallistui 9. kansainväliseen rationalisointikongressiin Brysselissä heinäkuun 5 p:n ja 13 p:n välisenä aikana. Selostus tästä julkaistiin järjestelytoimiston tiedotuslehdessä n:o 5. Työntutkija Hovi suoritti vuoden aikana Työntutkijain killan kisaletkintöön teollisuustaloudellisella linjalla.

Muu toiminta:

Tiedotuslehti. Saattaakseen virastojen ja laitosten tietoon rationalisointitutkimuksissa, aloitetoiminnassa tai muuten esiin tulleet, yleistä merkitystä omaavat organisaation, työmenetelmien tai -välineiden, aineenkäytön tai työolosuhteiden parannustoimenpiteet, ryhtyi toimisto julkaisemaan vuoden alusta erikoista monistettua tiedotuslehteä. Lehteä julkaistiin yhteensä 8 numeroa ja sen vakinainen jakelu käsitti n. 450 kpl jaettuna nimenomaan virastojen ja laitosten esimiesasemassa oleville henkilöille.

Tapaturmantorjunta-asiat. Kaupunginhallituksen määrättyä järjestelytoimiston toimimaan yhdyselimenä kaupungin laitosten ja Tapaturmantorjuntayhdistyksen välillä suoritettiin toimiston toimesta laitoksille tapaturmantorjuntamateriaalin jako v:ksi 1951. Järjestelytoimisto kiinnitti kaupunginhallituksen huomiota kaupungin laitoksissa v:n 1950 aikana sattuneiden tapaturmien suhteellisen suureen määrään, 1933, ja sen kaupungille aiheuttamiin huomattaviin kustannuksiin, 40 milj. mk. Tapaturmatiheys oli mainittuna vuonna kaupungin laitosten osalta 17 % koko maan keskimääräisen prosentin ollessa n. 9. Samalla järjestelytoimisto esitti keinoja ja toimenpiteitä asiantilan parantamiseksi.

Lomakerationalisointi kuului, paitsi määrättyjen kohteiden työntutkimusten yhteydessä, myöskin erillisenä palveluna toimiston ohjelmaan. Niinpä on virastojen pyynnöstä suunniteltu ja piirretty kymmeniä uusia lomakkeita eri tarkoituksiin. Suunnittelutyö suoritettiin läheisessä yhteistyössä, paitsi ao. viraston, kaupungin painatus- ja hankintatoimiston kanssa. Käytettävissä olevan työvoiman puitteissa ei järjestelytoimistolla ollut mahdollisuutta ryhtyä tarkastamaan ja korjaamaan järjestelmällisesti kaikkia kaupungin lomakkeita. Tämä kävisi käytännössä muuten sopivasti päinsä kaupungin laitosten lomakehankintojen nyt jo ollessa keskitettynä kaupungin painatus- ja hankintatoimis-

toon, siten, että tarkastus ja korjaus tapahtuisi aina silloin, kun virastot tilaavat uusia lomakkeita tai ottavat uuden painoksen vanhoista.

Konekirjoituskokeiden valvonta kaupunginvaltuuston marraskuun 22 p:nä 1950 myöntämän palkanlisän saamista varten kuului järjestelytoimiston tehtäviin. Vuoden aikana valvottiin 6 koetta, joissa 3 viranhaltijaa saavutti vaaditun alarajan, 9000 nettolyöntiä $\frac{1}{2}$ tunnissa. Kertomusvuoden lopussa oli konekirjoituslisän, 1 000 mk kuukaudessa, saaneita 20, joista parhaan nopeus oli 12 393. Kaupunginvaltuuston marraskuun 22 p:nä 1950 myöntämän pikakirjoituslisän saajia oli 9, joista yhden nopeus oli 120 sanaa minuutissa, viiden nopeus 80 ja kolmen 60.

6a. Huoltokassa

Huoltokassan hoitokuntaan kuuluivat v. 1951 puheenjohtajana apulaiskaupunginsihteeri L. O. Johanson, varapuheenjohtajana kaupungininsinööri W. A. Starck ja jäsenenä apulaiskaupunginjohtaja J. A. Kivistö kaupunginhallituksen valitsemina sekä apulaiskaupunginkamreeri Hj. Storkäll ja pääluottamusmies J. Hämäläinen huoltokassan jäsenistön valitsemina jäsenenä. Kaupunginhallituksen määrääminä tilintarkastajina olivat reviisorit Y. H. Vehmersalo ja E. E. Lehto sekä varatilintarkastajina Lehto ja N. V. Puisto.

Hoitokunta kokoontui kertomusvuonna kuusi kertaa.

Sihteerinä toimi toimistoapulainen J. Bonsdorff tammikuun 1 p:stä toukokuun loppuun ja siitä lähtien osastopäällikkö V. Molander. Henkilökuntaan kuului kahdeksan toimistoapulaista.

Jäsenten säästöerille hyvitetiin korkoa 7 $\frac{1}{4}$ % ja velkaeriltä velotettiin sääntöjen mukaisesti 2 % enemmän.

Huoltokassaan kuului 5 254 jäsentä v:n 1950 lopussa ja 6 033 kertomusvuoden päättyessä, joten lisäys oli 779 jäsentä.

<i>Tulot:</i>	mk	<i>Menot:</i>	mk
Varat per 1.1.1951	21 094 702	Jäsenten maksuja suoritettiin	135 161 178
Jäsenten tileille kertyi v. 1951	144 817 900	Jäsenten varat 31.12.1951	30 751 424
Yhteensä	165 912 602	Yhteensä	165 912 602

Jäsenille hyvitetiin korkoa vuodelta 1951 2 281 264 mk ja heiltä velotettiin korkoa 137 328 mk, joten kaupungin hyvittävä nettokorko oli 2 143 936 mk. Kaupunginhallituksen myöntämää 300 000 mk ennakkoerää ei käytetty.